

PODSUMOWANIE SEZONU

NAJLEPSZY, NAJLEPSZA, NAJLEPSI W SEZONIE 2018/2019

CZ. I

1 / *Trojanki*, reż. Jan Klata, Teatr Wybrzeże w Gdańsku;
fot. Michał Szlaga

2 / *Człstki kobiety*, reż. Kornél Mundruczó, TR Warszawa;
fot. Natalia Kabanow

3 / *BURZA Williama Szekspira*, reż. Paweł Miśkiewicz, Teatr Narodowy w Warszawie;
fot. Krzysztof Bieliński

4 / *Błaszany bębenek*, reż. Wojciech Kościelniak, Teatr Muzyczny Capitol we Wrocławiu;
fot. Łukasz Giza

5 / *Hanba*, reż. Marcin Wierchowski, Teatr Ludowy w Krakowie;
fot. Klaudyna Schubert

Oceniają:

Jacek Cieślak

[„Teatr”, „Rzeczpospolita”]

Tomasz Domagała

[domagalasiekultury.pl; selekcjoner konkursu „Klasyka Żywa”]

Łukasz Drewniak

[teatralny.pl]

Anna Jazgarska, Zbigniew Majchrowski

[Pracownia Krytyki Artystycznej UC]

Jacek Kopciński

[„Teatr”, „Tygodnik Kulturalny” TVP Kultura; juror Ogólnopolskiego Konkursu na Wystawienie Polskiej Sztuki Współczesnej]

Jolanta Kowalska

[stała współpracowniczka „Teatru”]

Wiesław Kowalski

[teatrdlawszystkich.eu]

Aneta Kyzioł

[„Polityka”]

Wojciech Majcherek

[TVP Kultura]

Henryk Mazurkiewicz

[teatralny.pl; selekcjoner Ogólnopolskiego Konkursu na Wystawienie Polskiej Sztuki Współczesnej]

Witold Mrozek

[„Gazeta Wyborcza”]

Jacek Sieradzki

[„Dialog”; selekcjoner Ogólnopolskiego Konkursu na Wystawienie Polskiej Sztuki Współczesnej]

Przemysław Skrzydelski

[„Sieci Prawdy”, „Do Rzeczy”]

Maciej Stroiński

[„Przekrój”]

Jacek Wakar

[Polskie Radio, „Tygodnik Kulturalny” TVP Kultura]

Kalina Zalewska

[„Teatr”; selekcjonerka konkursu „Klasyka Żywa”]

1

2

3

4

5

KATEGORIE

1. Najlepsze przedstawienie
2. Najlepszy teatr
3. Najlepsza nowa polska sztuka (ogłoszona drukiem lub wystawiona)
4. Najlepsza nowa sztuka obcojęzyczna (ogłoszona drukiem lub wystawiona)
5. Najlepsza reżyseria
6. Najlepsza rola kobieca
7. Najlepsza rola męska
8. Najlepsza rola epizodyczna
9. Najlepsza adaptacja teatralna (opracowanie tekstu)
10. Najlepsza scenografia
11. Najlepsza choreografia
12. Najlepsza muzyka
13. Najlepsze przedstawienie telewizyjne i/lub radiowe
14. Najciekawszy debiut
15. Najciekawsza książka o teatrze
16. Rozczarowanie sezonu
17. Skandal sezonu

SEZON 2018/2019

1

2

NAJLEPSZE PRZEDSTAWIENIE

JACEK CIEŚLAK *BURZA* Williama Szekspira w reż. Pawła Miśkiewicza w T. Narodowym. Nieoczywista wypowiedź o erozji starych autorytetów w formie nawiązującej do najlepszych spektakli Jerzego Grzegorzewskiego.

Niewiele przedstawień było porywających, dlatego kilka wydarzeń przesądających o obliczu sezonu trzeba wymienić. To przede wszystkim *Cząstki kobiety* Kornéla Mundruczó, *Inni ludzie* Grzegorza Jarzyny, *Wojna polsko-ruska...* Pawła Świątka i *Wałęsa w Kolonos* Bartka Szydłowskiego.

TOMASZ DOMAGAŁA *Cząstki kobiety*, reż. Kornél Mundruczó, TR Warszawa; *Trojanki*, reż. Jan Klata, T. Wybrzeże; *Wyzwolenie*, reż. Anna Augustynowicz, T. Polski w Warszawie; *Lwów nie oddamy*, reż. Katarzyna Szyngiera, T. im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie; *Wałęsa w Kolonos*, reż. Bartosz Szydłowski, Łaźnia Nowa w Krakowie; *Wojna polsko-ruska pod flagą białą-czerwoną*, reż. Paweł Świątek, T. im. Juliusza Słowackiego w Krakowie; *Inni ludzie*, reż. Grzegorz Jarzyna, TR Warszawa; *Błaszany bębenek*, reż. Wojciech Kościelniak, T. Capitol we Wrocławiu.

ŁUKASZ DREWNIAK *Najmrodzki, czyli dawno temu w Gliwicach*, reż. Michał Siegoczyński, T. Miejski w Gliwicach. *Cząstki kobiety*, reż. Kornél Mundruczó, TR Warszawa. *Panny z Wilka*, reż. Agnieszka Glińska, Narodowy Stary Teatr w Krakowie.

ANNA JAZGARSKA, ZBIGNIEW MAJCHROWSKI *Cząstki kobiety* w reż. Kornéla Mundruczó w TR Warszawa. A z końcówki ubiegłego sezonu: *Hańba* w reż. Marcina Wierchowskiego w T. Ludowym w Krakowie, *Ślub* w reż. Eimuntasa Nekrošiusa w T. Narodowym w Warszawie.

JACEK KOPCIŃSKI *Cząstki kobiety*, reż. Kornél Mundruczó, TR Warszawa; *Najmrodzki, czyli dawno temu w Gliwicach*, reż. Michał Siegoczyński, T. Miejski w Gliwicach.

JOLANTA KOWALSKA *Eurypides*, *Trojanki*, reż. Jan Klata, T. Wybrzeże w Gdańsku; *Nic*, reż. Krzysztof Garbaczewski, Narodowy Stary Teatr w Krakowie; *Stanisław Wyspiański*, *Wesele*, reż. Anna Augustynowicz, T. Polski w Warszawie.

WIESŁAW KOWALSKI *Cząstki kobiety* w reż. Kornéla Mundruczó – TR Warszawa; *Trojanki* w reż. Jana Klaty – T. Wybrzeże w Gdańsku; *BURZA* Williama Szekspira w reż. Pawła Miśkiewicza – T. Narodowy w Warszawie.

ANETA KYZIOŁ *Mein Kampf*, T. Powszechny w Warszawie; *Panny z Wilka*, Narodowy Stary Teatr w Krakowie; *Hamlet*, T. Polski w Poznaniu; *Rewolucja, której nie było*, Teatr 21.

WOJCIECH MAJCHEREK *Cząstki kobiety* w reż. Kornéla Mundruczó, TR Warszawa.

HENRYK MAZURKIEWICZ *Wyzwolenia*, reż. Piotr Cieplak, T. Modrzejewskiej w Legnicy; *Kwiat paproci*, reż. Jakub Krofta, T. Słowackiego w Krakowie.

WITOLD MROZEK *Kowboje* Michała Buszewicza w reż. Anny Smolar, T. im. Juliusza Osterwy w Lublinie. Połączenie subtelnych gier z tea-

tralnym medium, świetnego prowadzenia aktorów, ważnego i bardzo aktualnego tematu oraz „ekumenicznej” dostępności dla naprawdę zróżnicowanej widowni – Smolar potrafi zrobić to jak nikt inny. A zespół aktorski Osterwy pokazuje, że jest dziś jednym z najlepszych w Polsce.

JACEK SIERADZKI *Blaszany bębenek*, T. Capitol, Wrocław; *Lwów nie oddamy*, T. im. Wandy Siemaszkowej, Rzeszów; *Wyzwolenie*, T. Polski, Warszawa; *Wyzwolenia*, T. im. Heleny Modrzejewskiej, Legnica.

PRZEMYSŁAW SKRZYDELSKI *Cząstki kobiety*, reż. Kornél Mundruczó, TR Warszawa. *Płatonow*, reż. Monika Strzępka, Akademia Teatralna w Warszawie. W obu przypadkach – samo życie i prawda na scenie, a to najtrudniej pokazać.

MACIEJ STROIŃSKI *Cząstki kobiety*, reż. Kornél Mundruczó, TR Warszawa.

JACEK WAKAR *Cząstki kobiety* Katy Wéber, reż. Kornél Mundruczó, TR Warszawa; *Blaszany bębenek* wg Güntera Grassa, reż. Wojciech Kościelniak, T. Muzyczny Capitol we Wrocławiu. Wyróżniam także spektakl z niezrozumiałych dla mnie względów niemal niezauważony – *Wyzwolenie* Stanisława Wyspiańskiego, reż. Anna Augustynowicz, T. Polski w Warszawie.

KALINA ZALEWSKA *Cząstki kobiety* Katy Wéber w reż. Kornéla Mundruczó, TR Warszawa (połączenie środków filmowych i teatralnych w taki sposób, że odsłaniają intymność bohaterów, granych zadziwiająco naturalnie); *Blaszany bębenek* Güntera Grassa w adaptacji i reż. Wojciecha Kościelniaka, T. Capitol we Wrocławiu (pastiszowy i ironiczny, nieprzewidywalny i błyskotliwy, opowiadany nowoczesnym językiem, ani grama musicalowej sztampy).

NAJLEPSZY TEATR

CIEŚLAK Najbardziej intrygujące premiery o wyrównanym poziomie dał TR Warszawa.

DOMAGAŁA TR Warszawa, T. Wybrzeże w Gdańsku. W podkategorii: największy postęp – T. Słowackiego w Krakowie, największa nadzieja na przyszłość – T. Siemaszkowej w Rzeszowie.

DREWNIAK T. Miejski w Gliwicach za *Miłość w Leningradzie* Łukasza Czuja, *Najmłodszego* Michała Siegoczyńskiego i *Tchnienie* w reż. Rafała Szumskiego. T. Łaźnia Nowa za *Wałęsę w Kolonos* w reż. Bartosza Szydłowskiego i *Miłosną wojnę stuletnią* w reż. Ewy Rysowej.

JAZGARSKA, MAJCHROWSKI Nie tyle najlepszy teatr, ile najciekawsze miejsce teatralne: Kraków-Nowa Huta – z T. Ludowym (tu między innymi *Hańba*), Łaźnią Nową (tu *Wałęsa w Kolonos*) i Krakowskim Centrum Choreograficznym (tu BalletOFFFestival).

KOPCIŃSKI TR Warszawa, T. Wybrzeże w Gdańsku.

KOWALSKA –

KOWALSKI T. Narodowy w Warszawie, T. im. Stefana Jaracza w Łodzi, T. Wybrzeże w Gdańsku.

KYZIOŁ T. Powszechny w Warszawie.

MAJCHEREK Nie wiem, czy najlepsze, na pewno wyróżniające się: Wybrzeże w Gdańsku, Modrzejewskiej w Legnicy, Miejski w Gliwicach.

MAZURKIEWICZ Wciąż podziwiam kondycję Wałbrzycha – zarówno T. Dramatycznego, jak i T. Lalki i Aktora. Wspaniałą różnorodnością – od *Żywotów świętych osiedlowych* granych w warunkach plenerowych i młodzieżowego *Stasia i Złej Nogi* po *Dracha* i *Wiele demonów* na Scenie Głównej – wykazał się T. Śląski w Katowicach.

MROZEK Nowy w Warszawie – otwarcie na nowe wrażliwości i języki teatralne jest już niepodważalnym faktem. *Języki przyszłości* Anny Nowak, *Jezus Jędrzeja Piaskowskiego*, *Psychoza* Tomasza Węgorzewskiego (koprodukcja z Kielcami) – powstaje tutaj sporo z najciekawszych spektakli twórców najmłodszego pokolenia. *Kino moralnego niepokoju* Borczucha dopełnia tego obrazu.

Dramatyczny w Wałbrzychu – fenomen trwa; to ciągle miejsce ważnych debiutów, ze świetnym zespołem aktorskim do zadań specjalnych.

SIERADZKI Mocny sezon miał T. im. Heleny Modrzejewskiej w Legnicy, świetny finisz T. Miejski w Gliwicach (więc od razu pozbyto się szefa artystycznego Łukasza Czuja). Gdzie indziej – normalna huśtawka sukcesów i niepowodzeń.

SKRZYDELSKI Wybrzeże.

STROIŃSKI T. Wybrzeże w Gdańsku.

WAKAR T. Wybrzeże w Gdańsku.

ZALEWSKA TR Warszawa (*Cząstki kobiety* Kornéla Mundruczó, *Inni ludzie* Grzegorza Jarzyny), T. Wybrzeże (*Fedra* Grzegorza Wiśniewskiego, *Trojanki* Jana Klaty, *Ruscy* Adama Orzechowskiego, *Śmierć komiwojażera* Radka Stępnia).

NAJLEPSZA NOWA POLSKA SZTUKA [OGŁOSZONA DRUKIEM LUB WYSTAWIONA]

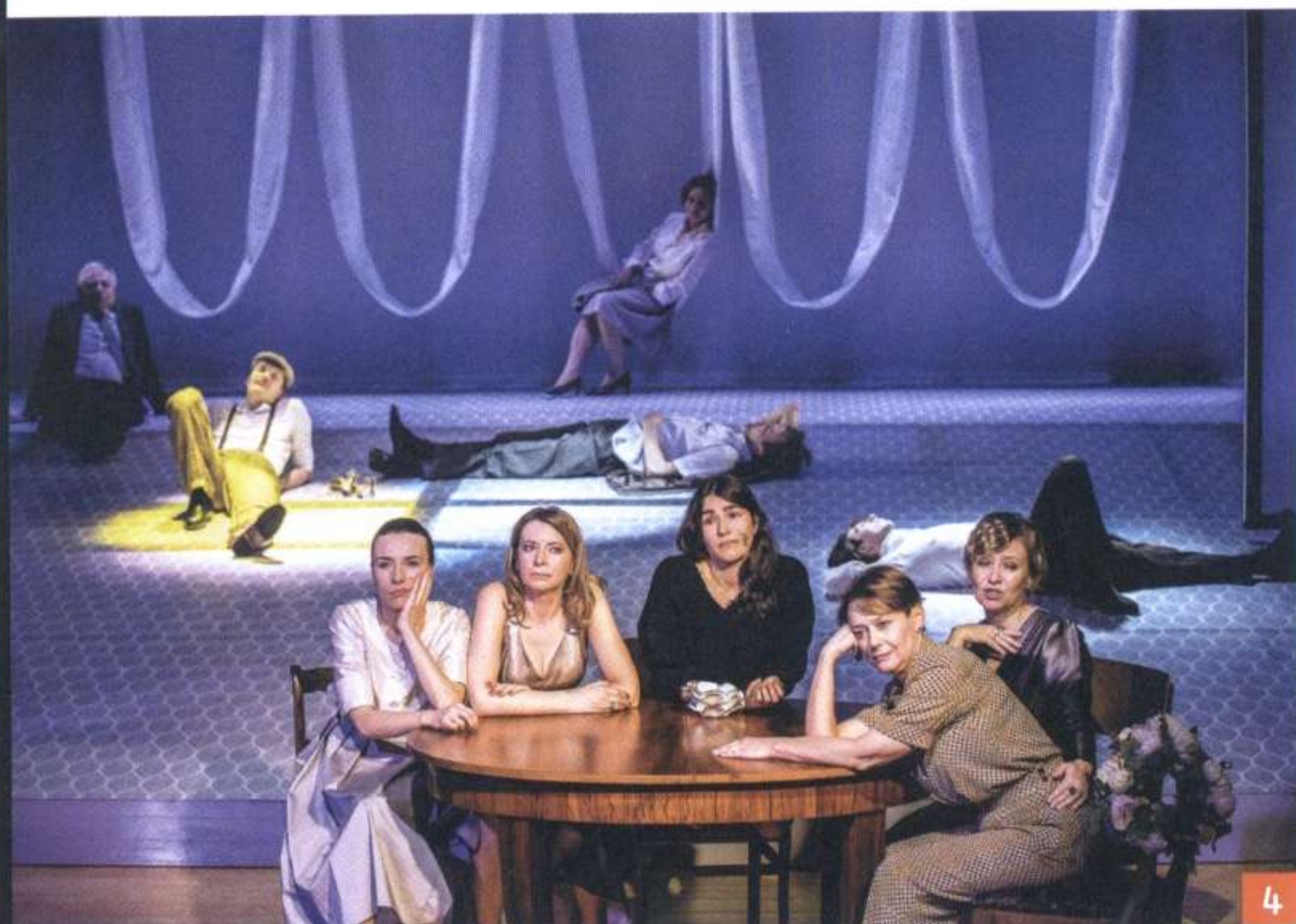
CIEŚLAK *Cząstki kobiety* Katy Wéber. Polscy autorzy przegadali sezon. **DOMAGAŁA** *Lwów nie oddamy* Katarzyny Syngiery, Marcina Napiórkowskiego i Mirosława Wlekłego; *Wałęsa w Kolonos* Jakuba Roszkowskiego; *Wyzwolenia* Magdaleny Drab.

DREWNIAK *Polskie rymowanki albo ceremonie* Andrzeja Błazewicza. **JAZGARSKA, MAJCHROWSKI** W oczekiwaniu na pełnospektaklowe premiery: *Polskie rymowanki albo ceremonie* Andrzeja Błazewicza z pakietu Gdyńskiej Nagrody Dramaturgicznej oraz *Pogłosy* Wita Szostaka z pakietu konkursu dramaturgicznego Wrocławskiego T. Współczesnego Strefy Kontakt (obie sztuki opublikowane w Internecie).

KOPCIŃSKI *Mojżesz* Tomasza Mana w reż. autora w radiowej Trójce; *Siostry* Rafała Wojasińskiego w reż. Waldemara Modestowicza w radiowej Jedynce; *Wielka Improwizacja* Wojciecha Tomczyka w reż. Janusza Zaorskiego w radiowej Dwójce. Jak widać, domem nowego polskiego dramatu jest radio.

1 / *Najmłodzi, czyli dawno temu* w Gliwicach, reż. Michał Siegoczyński, Teatr Miejski w Gliwicach; fot. Michał Ramus

2 / *Wyzwolenia*, reż. Piotr Cieplak, Teatr im. Heleny Modrzejewskiej w Legnicy; fot. Karol Budrewicz

KOWALSKA Paweł Demirski *Rok z życia codziennego w Europie Środkowo-Wschodniej*; Jakub Roszkowski *Wałęsa w Kolonos*; Jolanta Janiczak *O mężnym Pietrku i sierotce Marysi*.

KOWALSKI *Fatalista* Tadeusza Słobodzianka w reż. Wojciecha Urbańskiego wystawiony w T. Dramatycznym w Warszawie; *Siostry* Rafała Wojasińskiego w reż. Waldemara Modestowicza w radiowej Jedynce; *Wracaj* Przemysława Pilarskiego w reż. Anny Augustynowicz – T. Powszechny w Łodzi / T. Współczesny w Szczecinie.

KYZIOŁ *Saturn i Mel* Michała Sufina, Klub Komedii w Warszawie; *Rewolucja, której nie było*, Teatr 21 – tekst na podstawie aktorskich improwizacji, dramaturgia Justyna Lipko-Konieczna.

MAJCHEREK Magdalena Drab – *Wyzwolenia* w T. Modrzejewskiej w Legnicy.

MAZURKIEWICZ *Wyzwolenia* Magdy Drab.

MROZEK Weronika Murek, *Wujaszki*. Niech to ktoś szybko wystawi, i to naprawdę dobrze, bo autorka nie miała dotąd za bardzo szczęścia do reżyserów.

SIERADZKI *Wyzwolenia* Magdaleny Drab, *Wracaj* Przemysława Pilarskiego; oboje mieli też więcej prapremier w tym sezonie.

SKRZYDELSKI *Ironbound* i *Koszt życia*, Martyna Majok.

STROIŃSKI *Ja jestem Hamlet*, Agata Duda-Gracz.

WAKAR *Wracaj* Przemysława Pilarskiego.

ZALEWSKA *Ironbound* Martyny Majok, reż. Grzegorz Chrapkiewicz, T. Narodowy (polska z racji rodowodu autorki i bohaterki); *Znaki* Jarosława Jakubowskiego, reż. Artur Tyszkiewicz, Teatr Telewizji.

NAJLEPSZA NOWA SZTUKA OBCOJĘZYCZNA (OGŁOSZONA DRUKIEM LUB WYSTAWIONA)

CIEŚLAK *Cząstki kobiety* Katy Wéber. Ta powtórka to nie pomyłka! *Osy* Iwana Wyrpajewa.

DOMAGAŁA *Koniec miłości* Pascala Ramberta.

DREWNIAK Kata Wéber, *Cząstki kobiety*.

JAZGARSKA, MAJCHROWSKI *Koniec miłości* Pascala Ramberta.

KOPCIŃSKI *Osy* Iwana Wyrpajewa.

KOWALSKA Ulrike Syha, *Pani Schuster kupuje ulicę*, tłum. Iwona Uberman. Martyna Majok, *Ironbound*, tłum. Szymon Wróblewski.

KOWALSKI *Irańska konferencja* Iwana Wyrpajewa – Dom Artystyczny Weda; *Ironbound. Za torami, za mostem* Martyny Majok w reż. Grzegorza Chrapkiewicza w T. Narodowym w Warszawie; *I że cię nie opuszczę* Gérarda Watkinsa w reż. Aldony Figury w T. Dramatycznym w Warszawie.

KYZIOŁ *Irańska konferencja* Iwana Wyrpajewa, T. Dramatyczny w Warszawie.

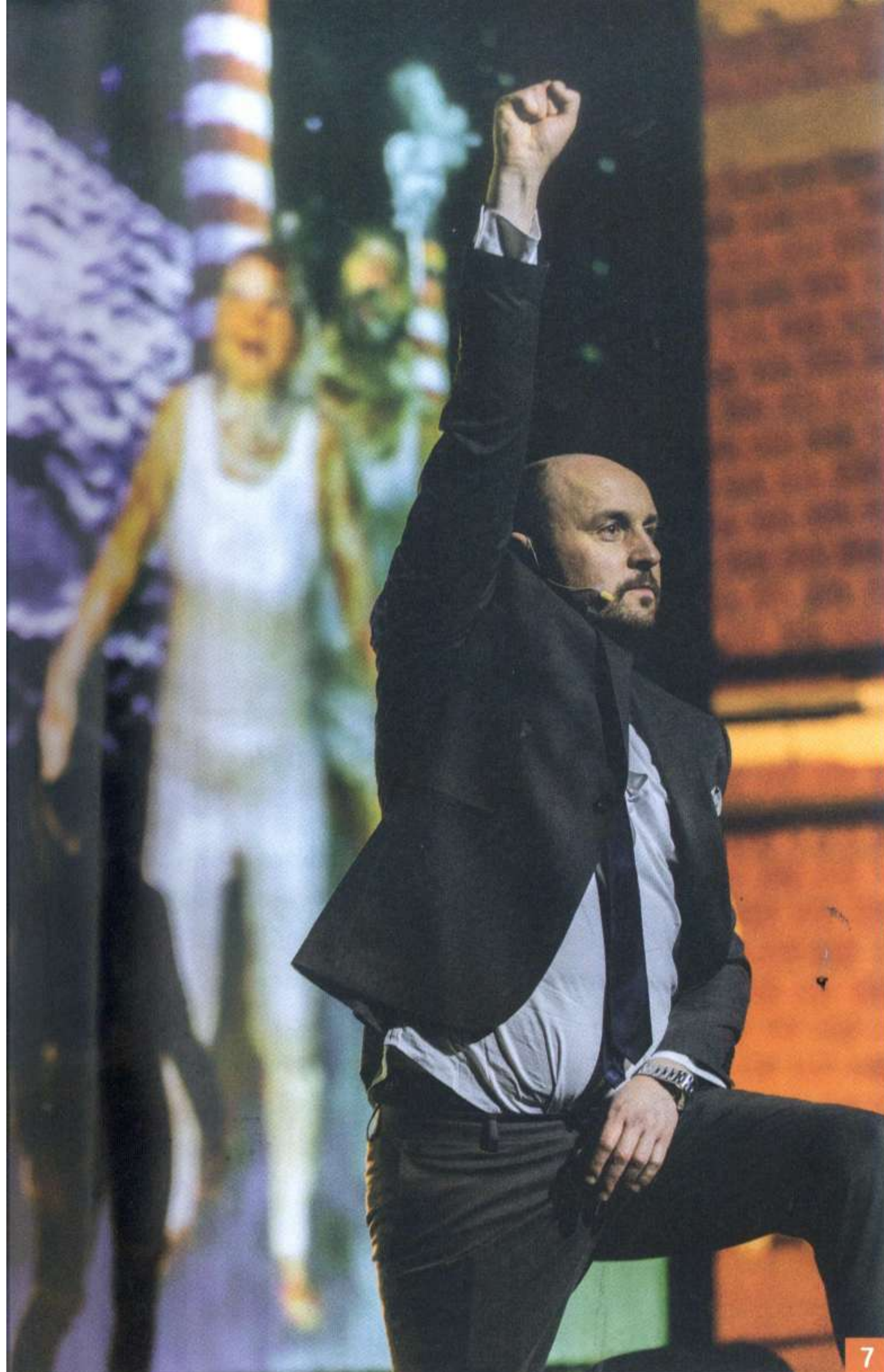
MAJCHEREK –

MAZURKIEWICZ –

MROZEK Benjamin Bukowski (czerpiący z aktorów), *Staff Only*, wystawione w Biennale Warszawa / TR Warszawa. Utkany z wielojęzycznych opowieści przybyszów do Polski sceniczny esej o obcości, społecznym zamknięciu, teatralnej hierarchii i sztywności formy oraz myślenia.

SIERADZKI *Dzieci radości* Mileny Marković w tłumaczeniu Doroty Jovanki Ćirlić.

SKRZYDELSKI *Różga*, Mark Ravenhill.

7

STROIŃSKI ≈[prawie równo], Jonas Hassen Khemiri, tłum. Halina Thylwe.

WAKAR Rechnitz. *Anioł Zagłady* Elfriede Jelinek.

ZALEWSKA *Irańska konferencja* Iwana Wyrypajewa, T. Dramatyczny w Warszawie i Dom Artystyczny Weda; *Cząstki kobiety* Katy Wéber w reż. Kornéla Mundruczó, TR Warszawa.

NAJLEPSZA REŻYSERIA

CIEŚLAK Kornél Mundruczó, *Cząstki kobiety*.

DOMAGAŁA Kornél Mundruczó, *Cząstki kobiety*, TR Warszawa; Piotr Cieplak, *Wyzwolenie*, T. Modrzejewskiej; Cezary Tomaszewski, *Turnus mija, a ja niczyja*, T. im. Juliusza Słowackiego; Anna Augustynowicz, *Wyzwolenie*, T. Polski w Warszawie; Paweł Świątek, *Wojna polsko-ruska...*, T. Słowackiego.

DREWNIAK 1. Jan Klata za *Trojanki* w T. Wybrzeże; 2. Łukasz Czuj za *Miłość w Leningradzie* w T. Miejskim w Gliwicach; 3. Cezary Tomaszewski za *Turnus mija, a ja niczyja* w T. im. Juliusza Słowackiego w Krakowie.

JAZGARSKA, MAJCHROWSKI Szymon Kaczmarek, *Kupiec wenecki*, Nowy Teatr im. Witkacego w Słupsku; Adam Nalepa, *Nasza klasa*, T. im. Stefana Jaracza w Olsztynie; Bartosz Szydlowski, *Waleśa w Kolonos*, T. Łaźnia Nowa w Krakowie.

KOPCIŃSKI Kornél Mundruczó, *Cząstki kobiety*, TR Warszawa; Wawrzyniec Kostrzewski, *Wesele*, Teatr Telewizji.

KOWALSKA BURZA Williama Szekspira, reż. Paweł Miśkiewicz, T. Narodowy w Warszawie.

KOWALSKI Kornél Mundruczó, *Cząstki kobiety* Katy Wéber w TR Warszawa; Jan Klata, *Trojanki* Eurypidesa w T. Wybrzeże w Gdańsku; Mariusz Grzegorzek, *Pomysłowe mebelki z gąbki* w T. Studyjnym w Łodzi.

KYZIOŁ BURZA Williama Szekspira, reż. Paweł Miśkiewicz, T. Narodowy w Warszawie; *Grotowski non-fiction*, reż. Katarzyna Kalwat, Wrocławski T. Współczesny i T. im. Jana Kochanowskiego w Opolu; *Mein Kampf*, reż. Jakub Skrzywanek, T. Powszechny w Warszawie.

MAJCHEREK Kornél Mundruczó – *Cząstki kobiety* w TR Warszawa, Anna Augustynowicz – *Wyzwolenie* w T. Polskim w Warszawie, Agnieszka Glińska – *Panny z Wilka* w Narodowym Starym Teatrze w Krakowie, Jan Klata – *Trojanki* w T. Wybrzeże w Gdańsku.

MAZURKIEWICZ Jakub Krofta za *Kwiat paproci*, Magda Szpecht za *Rzeczy, których nie wyrzuciliśmy* oraz Michał Siegoczyński za *Najmrodzkiego, czyli dawno temu* w Gliwicach.

MROZEK Paweł Miśkiewicz, *BURZA* Williama Szekspira, T. Narodowy w Warszawie. Z takich aktorskich legend, jak Benoit, Radziwiłowicz czy Frycz, Miśkiewicz wydobywa nowe, świeże jakości; ze sztuki Szekspira nowe sensy. Weronika Szczawińska, *Rozmowa o drzewach*, Komuna Warszawa – perfekcja przemysłanej, minimalistycznej, „ubogiej” formy, zarówno tematyzującej samą siebie, jak i odsyłającej do ważnego tematu.

SIERADZKI Wojciech Kościelniak (*Błaszany bębenek*, T. Capitol, Wrocław); Michał Siegoczyński (*Najmrodzki*, T. Miejski, Gliwice, według własnego scenariusza); Paweł Miśkiewicz (przedziwna *BURZA* Williama Szekspira, T. Narodowy, Warszawa).

SKRZYDELSKI Kornél Mundruczó.

STROIŃSKI ≈[prawie równo], reż. Una Thorleifsdóttir, T. im. Stefana Żeromskiego w Kielcach. *Fedra*, reż. Grzegorz Wiśniewski, T. Wybrzeże w Gdańsku.

WAKAR Kornél Mundruczó, *Cząstki kobiety*; wszystkie reżyserie Wojciecha Kościelniaka w tym sezonie: *Błaszany bębenek* w T. Muzycznym Capitol, *Jutro zawsze będzie jutro* w AST Wrocław, *Opera za trzy grosze* Bertolta Brechta i Kurta Weilla w T. Jaracza w Łodzi, *Śpiewak jazzbandu* w T. Żydowskim w Warszawie.

ZALEWSKA Kornél Mundruczó, *Cząstki kobiety*, TR Warszawa; Wojciech Kościelniak, *Błaszany bębenek*, T. Capitol we Wrocławiu.

3 / *Waleśa w Kolonos*, reż. Bartosz Szydlowski, Teatr Łaźnia Nowa w Krakowie; fot. Monika Stolarska

4 / *Panny z Wilka*, reż. Agnieszka Glińska, Narodowy Stary Teatr im. Heleny Modrzejewskiej w Krakowie; fot. Krzysztof Bieliński

5 / *Lwów nie oddamy*, reż. Katarzyna Szyngiera, Teatr im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie; fot. Maciej Rałowski

6 / *Wojna polsko-ruska pod flagą białą-czerwoną*, reż. Paweł Świątek, Teatr im. Juliusza Słowackiego w Krakowie; fot. Monika Stolarska

7 / *Inni ludzie*, reż. Grzegorz Jarzyna, TR Warszawa; fot. Marcin Oliva Soto

NAJLEPSZA ROLA KOBIECA

CIEŚLAK Justyna Wasilewska w *Częstkach kobiety* oraz skrajnie różne kobiece obsady *Panien z Wilka* Agnieszki Glińskiej i *Wojny polsko-ruskiej...* Pawła Świątko.

DOMAGAŁA Justyna Wasilewska, Magdalena Kuta, *Częstki kobiety*, TR Warszawa; Dorota Kolak, *Trojanki*, T. Wybrzeże; Oksana Czerkaszyna, *Lwów nie oddamy*, T. Siemaszkowej; Karolina Kazon, Anna Paruszyńska, Marta Konarska, Natalia Strzelecka, Marta Waldera, Katarzyna Zawiślak-Dolny, *Wojna polsko-ruska...*, T. im. Juliusza Słowackiego; Katarzyna Herman, *Koniec miłości*, T. Polski w Bydgoszczy; Alona Szostak, *Hamlet*, T. Polski w Poznaniu.

DREWNIAK 1. Magdalena Kuta (Matka) w *Częstkach kobiety*, reż. Kornél Mundruczó; 2. Pola Błasiak, Lidia Bogaczówna, Agnieszka Kościelniak, Katarzyna Zawiślak-Dolny w *Turnus mija, a ja niczyja* w reż. Cezarego Tomaszewskiego; 3. Dorota Kolak (Hekabe) w *Trojankach* w reż. Jana Klaty.

JAZGARSKA, MAJCHROWSKI Katarzyna Dworak, *Wierna wataha* (T. Modrzejewskiej w Legnicy); Katarzyna Figura, *Fedra*, reż. Grzegorz Wiśniewski, *Trojanki*, reż. Jan Kłata (T. Wybrzeże w Gdańsku); Katarzyna Herman, *Koniec miłości*, reż. Dorota Androsz (T. Polski w Bydgoszczy); Monika Janik, *Kupiec wenecki*, reż. Szymon Kaczmarek (Nowy Teatr im. Witkacego w Słupsku); Justyna Wasilewska, *Częstki kobiety*, reż. Kornél Mundruczó (TR Warszawa).

KOPCIŃSKI Justyna Wasilewska jako Maja w *Częstkach kobiety*, TR Warszawa; Wiktoria Gorodeckaja jako Hedda Gabler w *Heddie Gabler* Ibsena w reż. Kuby Kowalskiego, T. Narodowy w Warszawie.

KOWALSKA Katarzyna Figura – Fedra w *Fedrze* Jeana Racine'a, reż. Grzegorz Wiśniewski, T. Wybrzeże w Gdańsku; Dorota Kolak – Hekabe w *Trojankach* Eurypidesa, reż. Jan Kłata, T. Wybrzeże w Gdańsku.

KOWALSKI Dorota Kolak jako Hekabe w *Trojankach* w reż. Jana Klaty – T. Wybrzeże w Gdańsku; Justyna Wasilewska jako Maja w *Częstkach kobiety* w reż. Kornéla Mundruczó – TR Warszawa; Anna Sroka-Hryń jako Agrado w *Almodovarii* w reż. Anny Wieczur-Bluszcz – T. Polonia; Gabriela Muskała jako Felicja w *Jak być kochaną* w reż. Leny Frankiewicz – T. Narodowy w Warszawie.

KYZIOŁ Gabriela Muskała w *Jak być kochaną*, Teatr Narodowy w Warszawie; Jaśmina Polak w *Erazmie*, Nowy Teatr w Warszawie; Magdalena Kuta w spektaklu *Rechnitz. Opera – Anioł Zagłady*, TR Warszawa; Oksana Czerkaszyna w *Lwów nie oddamy*, T. im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie.

MAJCHEREK Justyna Wasilewska w *Częstkach kobiety* w TR Warszawa, Magdalena Kuta w *Częstkach kobiety* w TR Warszawa, Gabriela Muskała w *Jak być kochaną* w T. Narodowym, Dorota Segda i Anna Radwan w *Pannach z Wilka* w Narodowym Starym Teatrze w Krakowie.

MAZURKIEWICZ Magda Drab w *Wyzwoleniach*, Aleksandra Fielek w *Wielu demonach*, Monika Kępka we *Wracaj*, Izabela Baran w *Najmroźdkiem, czyli dawno temu w Gliwicach*.

MROZEK Oksana Czerkaszyna gościnnie jako Aktorka z Ukrainy w *Lwów nie oddamy* w reż. Katarzyny Szyngiery, T. im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie. Fenomenalna, charyzmatyczna i błyskotliwie inteligentna aktorka, rozrywająca na rzeszowskiej scenie ramy zarówno języka teatralnego, jak i narodowościowych stereotypów.

SIERADZKI Agata Kucińska (Oskar w *Blaszonym bębnie*, T. Capitol, Wrocław); Dominika Kluźniak (Teatr Telewizji: Gospodyni w *Weselu*, Maja w *Lecie*, Barwińska w *Paradiso* plus Pani Elvsted w *Heddie Gabler*, T. Narodowy, Warszawa); zbiorowo: kobiecey zespół *Panien z Wilka* w Narodowym Starym Teatrze, z Ewą Kaim na czele.

SKRZYDELSKI Zuzanna Saporznikow – Anna, *Platonow*. Wiktoria Gorodeckaja – tytułowa, *Hedda Gabler*, reż. Kuba Kowalski, T. Narodowy. Katarzyna Figura – tytułowa, *Fedra*, reż. Grzegorz Wiśniewski, T. Wybrzeże, lecz i jako frapujący kontrast: Helena, *Trojanki*, reż. Jan Kłata, T. Wybrzeże. Ewa Konstancja Bułhak – Daria, *Ironbound*, reż. Grzegorz Chrapkiewicz, T. Narodowy. Joanna Kasperek – Matka, *Widnokrąg*, reż. Michał Kotański, T. Żeromskiego w Kielcach.

STROIŃSKI Wiktoria Gorodeckaja jako Hedda Gabler, *Hedda Gabler*, reż. Kuba Kowalski, T. Narodowy w Warszawie.

WAKAR Justyna Wasilewska w *Częstkach kobiety*; Dorota Kolak (Hekabe) w *Trojankach* Eurypidesa w reż. Jana Klaty, T. Wybrzeże w Gdańsku; Katarzyna Figura (Fedra) w *Fedrze* Racine'a w reż. Grzegorza Wiśniewskiego, T. Wybrzeże w Gdańsku.

8 / *Częstki kobiety*, reż. Kornél Mundruczó, TR Warszawa; fot. Natalia Kabanow

9 / *Trojanki*, reż. Jan Kłata, Teatr Wybrzeże w Gdańsku; fot. Michał Szlaga

10 / *Deprawator*, reż. Maciej Wojtyśko, Teatr Polski im. Arnolda Szyfmana; fot. Marta Ankiersztejn

ZALEWSKA Justyna Wasilewska w *Cząstkach kobiety*! Gabriela Muskała, *Jak być kochaną* wg Brandysa, reż. Lena Frankiewicz; Ewa Konstancja Bułhak, *Ironbound* Majok, reż. Grzegorz Chrapkiewicz; Wiktoria Gorodeckaja i Dominika Kuźniak, *Hedda Gabler* Ibsena, reż. Kuba Kowalski – wszystko w Narodowym. Dorota Kolak (*Hekabe*) i Katarzyna Figura (*Fedra*) w *Wybrzeżu*, obsada *Panien z Wilka* w *Starym* – sezon kobiet!

NAJLEPSZA ROLA MĘSKA

CIEŚLAK Jerzy Stuhr w *Wałęsie w Kolonos*. Jerzy Stuhr przełamał swoją niechęć do nowego teatru, i to z jakim skutkiem! Marcin Dorociński w *Osach*. Brawo za *vis comica*! Dobromir Dymecki w *Cząstkach kobiety*. Andrzej Seweryn w *Deprawatorze* jako Witold Gombrowicz.

DOMAGAŁA Jerzy Stuhr, *Wałęsa w Kolonos*, T. Łaźnia Nowa; Mirosław Baka, *Śmierć komiwojażera*, T. Wybrzeże; Grzegorz Falkowski, *Wyzwolenie*, T. Polski w Warszawie; Krzysztof Szczepaniak, *Hamlet*, T. Dramatyczny w Warszawie; Juliusz Chrzastowski, *Koniec miłości*, T. Polski w Bydgoszczy.

DREWNIAK 1. Andrzej Seweryn (Gombrowicz) w *Deprawatorze*, reż. Maciej Wojtyszko; 2. Jerzy Stuhr (Lech Wałęsa) w *Wałęsie w Kolonos*, reż. Bartosz Szydłowski; 3. Mariusz Ostrowski (*Najmrodzki*) w *Najmrodzkiem*, reż. Michał Siegoczyński.

JAZGARSKA, MAJCHROWSKI Jerzy Stuhr (w *Kolonos*). *Toutes proportions gardées*, zwróciła naszą uwagę osobowość aktorska Wojciecha Marcinkowskiego z Nowego Teatru im. Witkacego w Słupsku.

KOPCIŃSKI Piotr Adamczyk jako Poeta w *Weselu* Wawrzyńca Kostrzewskiego w Teatrze Telewizji; Jerzy Stuhr jako Wałęsa w *Kolonos*, T. Łaźnia Nowa.

KOWALSKA Mariusz Benoit – Ariel/Kaliban w *BURZY* Williama Szekspira, reż. Paweł Miśkiewicz, T. Narodowy w Warszawie; Andrzej Seweryn – Gombrowicz w *Deprawatorze* Macieja Wojtyski, reż. Maciej Wojtyszko, T. Polski w Warszawie; Mirosław Baka – Willy Loman w *Śmierci komiwojażera* Arthura Millera, reż. Radek Stępień, T. Wybrzeże w Gdańsku.

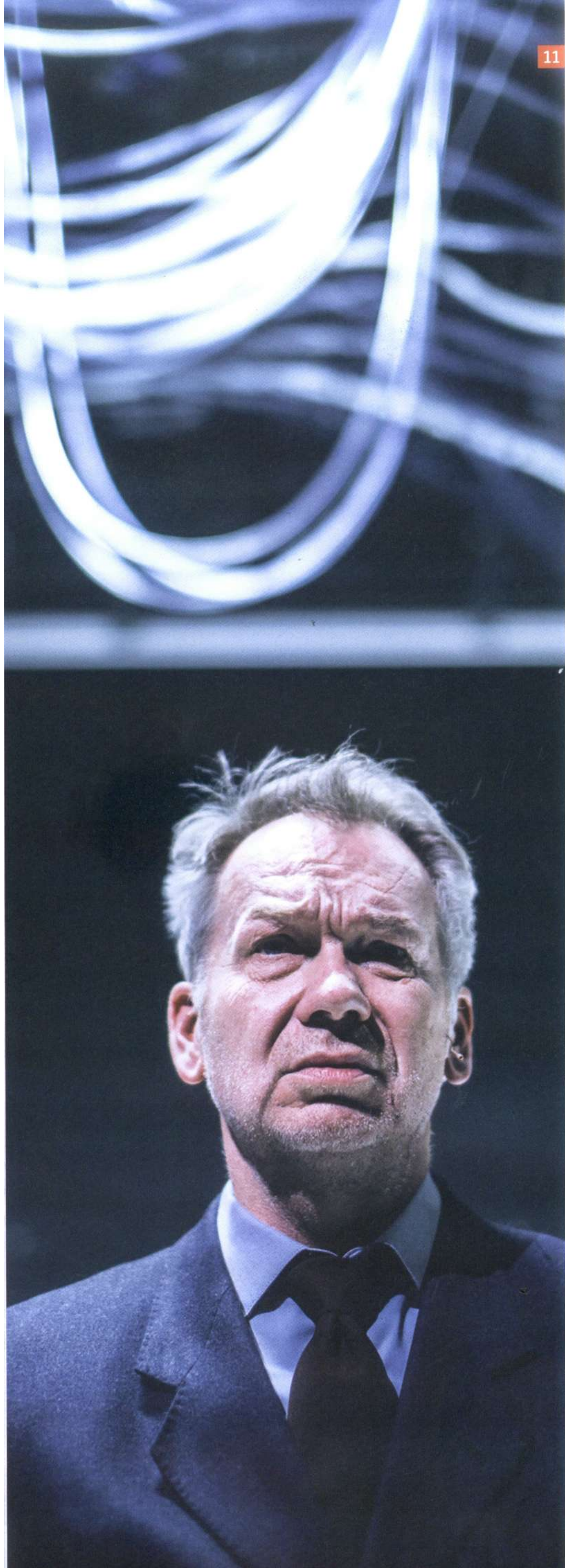
KOWALSKI Tomasz Tyndyk w spektaklu *Rechnitz. Opera – Anioł Zagłady* w reż. Katarzyny Kalwat – TR Warszawa; Piotr Polk w tytułowej roli w *Akompaniatorze* w reż. Adama Sajnuka – T. WARSawy (producent Kujawsko-Pomorski Impresaryjny T. Muzyczny w Toruniu); Marcin Franc jako Artysta w *Gwoździach* w reż. Cezarego Kosińskiego – T. Collegium Nobilium w Warszawie.

KYZIOŁ Jan Frycz w *Jak być kochaną* i *BURZY* Williama Szekspira, T. Narodowy w Warszawie; Tomasz Tyndyk w spektaklu *Rechnitz. Opera – Anioł Zagłady*, TR Warszawa; Grzegorz Falkowski w *Wyzwoleniu*, T. Polski w Warszawie.

MAJCHEREK Jerzy Trela w *Wyzwoleniu* w T. Polskim w Warszawie, Jerzy Stuhr w *Wałęsie w Kolonos* w T. Łaźnia Nowa w Krakowie, Dobromir Dymecki w *Cząstkach kobiety* w TR Warszawa.

MAZURKIEWICZ Mariusz Ostrowski w *Najmrodzkiem*, czyli dawno temu w *Gliwicach*, Andrzej Seweryn w *Deprawatorze*, Jan Peszek w spektaklu *Pluton p-brane*, Jerzy Stuhr w *Wałęsie w Kolonos*.

MROZEK Daniel Dobosz – jako Daniel-Mustang w *Kowbojach* w reż. Anny Smolar z T. im. Juliusza Osterwy w Lublinie. Kryzys nauczycielskiego zawodu łączy z urefleksyjnioną toksyczną męskością, komizm z przejmującym portretem depresji. To bardziej świadomy Adam Miauczyński roku 2019.

SIERADZKI Andrzej Seweryn jako Gombrowicz w *Deprawatorze* (T. Polski, Warszawa); Mirosław Baka jako Willy Loman w *Śmierci komiwojażera* (T. Wybrzeże, Gdańsk); zbiorowo Jerzy Radziwiłowicz, Mariusz Benoit, Jan Frycz, Mariusz Bonaszewski, koryfeusze *BURZY Williama Szekspira* (T. Narodowy, Warszawa).

SKRZYDELSKI Mirosław Baka – Loman, *Śmierć komiwojażera*, reż. Radosław Stępień, T. Wybrzeże. Grzegorz Falkowski – Konrad, *Wyzwolenie*, reż. Anna Augustynowicz, T. Polski w Warszawie. Dobromir Dymecki – Lars, *Częstki kobiety*, reż. Kornél Mundruczó, TR Warszawa. Jerzy Stuhr – tytułowa, *Wałęsa w Kolonos*, reż. Bartosz Szydłowski, Łaźnia Nowa w Krakowie. Wiesław Cichy – Baron, *Garbus*, reż. Marek Fiedor, Wrocławski T. Współczesny.

STROIŃSKI Mirosław Baka jako Willy Loman, *Śmierć komiwojażera*, reż. Radosław Stępień, T. Wybrzeże w Gdańsku.

WAKAR Mirosław Baka (Willy Loman) w *Śmierci komiwojażera* Millera w reż. Radosława Stępnia, T. Wybrzeże w Gdańsku.

ZALEWSKA Piotr Adamczyk, *Wesele* Wyspiańskiego, reż. Wawrzyniec Kostrzewski, Teatr Telewizji; Jerzy Stuhr, *Wałęsa w Kolonos* Roszkowskiego, reż. Bartosz Szydłowski, Łaźnia Nowa, Kraków; Dobromir Dymecki, *Częstki kobiety*, TR Warszawa; świetne role Mirosława Baki, Szymona Czackiego, Tomasza Schuchardta i Krzysztofa Szczepaniaka.

NAJLEPSZA ROLA EPIZODYCZNA

CIEŚLAK Monika Frajczyk w *Częstkach kobiety*. To dużo więcej niż epizod.

DOMAGAŁA Weronika Krówka, *Instytut Goethego*, T. im. Jerzego Szaniawskiego w Wałbrzychu; Anna Kociarz, *Śmierć komiwojażera*, T. Wybrzeże; Artem Manuilov, *Jak ocalić świat na małej scenie*, T. Powszechny w Warszawie; Dobromir Dymecki, *Częstki kobiety*, TR Warszawa; Mateusz Michnikowski, *Ferdydurke*, T. Powszechny w Radomiu; Elżbieta Zajko, *Anioły w Ameryce*, PWSFTviT.

DREWNIAK 1. Joanna Rozkosz (Recha) i Paweł Tchórzelski (Bonafides) w *Natanie mędrca* Lessinga, reż. Piotr Kurzawa; 2. Izabela Baran (Tola), Dominika Majewska (Grażyna), Mariusz Galilejczyk (Borewicz) w *Najmroźkim*, reż. Michał Siegoczyński; 3. Aleksandra Popławska (Justa) w *Innych ludziach*, reż. Grzegorz Jarzyna.

JAZGARSKA, MAJCHROWSKI Małgorzata Trofimiuk w rolach Matek w *Innej duszy* w reż. Michała Siegoczyńskiego (T. Polski w Byd-

goszczy); Marcin Miodek – role w przedstawieniach T. Wybrzeże: *Damy i huzary*, reż. Adam Orzechowski, *Śmierć komiwojażera*, reż. Radek Stępień, *Zaczarowana królowa*, reż. Michał Derlatka; Paweł Palcat w roli Księdza w *Wiernej watasze*, reż. Paweł Wolak i Katarzyna Dworak (T. Modrzejewskiej w Legnicy). A także: mieszkanki i mieszkańcy Torunia w przedstawieniu Darii Kopiec *Dziadek do orzechów. Nowe historie* (T. im. Wilama Horzycy w Toruniu).

KOPCIŃSKI Tomasz Tyndyk w spektaklu *Rechnitz. Opera – Anioł Zagłady*, TR Warszawa; Tomasz Schuchardt jako Dziennikarz w *Weselu* w reż. Wawrzyńca Kostrzewskiego, Teatr Telewizji.

KOWALSKA Monika Frajczyk w *Częstkach kobiety* Katy Wéber, reż. Kornél Mundruczó, TR Warszawa. Weronika Krówka – pani Gefuhl w *Instytucie Goethego* Cezarego Tomaszewskiego, T. Dramatyczny w Wałbrzychu.

KOWALSKI Anna Kociarz jako Linda w *Śmierci komiwojażera* w reż. Radka Stępnia – T. Wybrzeże w Gdańsku; Aleksandra Justa jako Juliane Tesman w *Heddie Gabler* w reż. Kuby Kowalskiego – T. Narodowy w Warszawie; Monika Frajczyk jako Położna w *Częstkach kobiety* w reż. Kornéla Mundruczó – TR Warszawa.

KYZIOŁ Maria Maj i jej role matek w *Innych ludziach* i w *Woyzecku*, TR Warszawa. Bartosz Bielenia w *Kinie moralnego niepokoju* i *Jezusie*, Nowy Teatr w Warszawie. Alona Szostak i Michał Kaleta w *Hamlecie*, T. Polski w Poznaniu.

MAJCHEREK Monika Frajczyk w *Częstkach kobiety* w TR Warszawa.

MAZURKIEWICZ –

MROZEK Dorota Głowacka jako p.o. dyrektora Instytutu Teatralnego, gdy minister Gliński brał środowisko na przeczekanie. Szkoda, że nie została na dłużej.

SIERADZKI Mariusz Bonaszewski (Stańczyk w *Weselu*, Teatr Telewizji); Dawid Żłobiński (Wujek Władek w *Widnokręgu*, T. im. Stefana Żeromskiego, Kielce); Filip Perkowski (Ojciec dyrektor w spektaklu *Wróg się rodzi*, T. im. Wilama Horzycy, Toruń, scena demagogicznego uwodzenia widowni teatralnej przez wiadomego zakonnik).

SKRZYDELSKI Edward Janaszek – Ojciec, *Widnokrąg*. Dawid Żłobiński – Władek, *Widnokrąg*. Eliza Borowska – Harfiarka, *Wyzwolenie*. Michał Staszczak – Peachum, *Opera za trzy grosze*, reż. Wojciech Kościelniak, T. Jaracza w Łodzi. Agnieszka Skrzypczak – Jenny, *Opera za trzy grosze*. Bronisław Wrocławski – Czebutkin, *Trzy siostry*, reż. Jacek Orłowski, T. Jaracza w Łodzi. Artur Caturian – Matzerath, *Błaszany bębenek*, reż. Wojciech Kościelniak, T. Capitol we Wrocławiu. Marcin Dorociński – Robert, *Osy Iwana Wyrpajewa*, reż. autor, Och-Teatr, oraz Marcin Dorociński, rola, *Cesarz*, reż. Mikołaj Grabowski, T. Ateneum w Warszawie. Karol Biskup – Mikołaj, *Płatonow*.

STROIŃSKI Przemysław Chojęta, *Najmroździ, czyli dawno temu w Gliwicach*, reż. Michał Siegoczyński, T. Miejski w Gliwicach. Monika Frajczyk, *Częstki kobiety*, reż. Kornél Mundruczó, TR Warszawa. Ewelina Gronowska, *[prawie równo]*, reż. Una Thorleifsdottir, T. im. Stefana Żeromskiego w Kielcach. Anna Langner, *Ja jestem Hamlet*, reż. Agata Duda-Gracz, T. Nowy w Poznaniu. Michał Majnicz, *Rok z życia codziennego w Europie Środkowo-Wschodniej*, reż. Monika Strzępka, Narodowy Stary Teatr w Krakowie. Adam Woronowicz, *Inni ludzie*, reż. Grzegorz Jarzyna, TR Warszawa.

WAKAR Magdalena Kuta w *Częstkach kobiety*, Magdalena Gorzelańczyk (Polyksena) w *Trojankach*, Monika Frajczyk w *Częstkach*

kobiety i – choć to kategoria mistrzowska – Jerzy Trela w *Wyzwoleniu* Wyspiańskiego w reż. Anny Augustynowicz, T. Polski w Warszawie.

ZAŁEWSKA Monika Frajczyk i Magdalena Kuta, *Częstki kobiety*, TR Warszawa; Piotr Biedroń, *Śmierć komiwojażera* Millera, reż. Radek Stępień, T. Wybrzeże; Magdalena Gorzelańczyk, *Trojanki* Eurypidesa, reż. Jan Kłata, T. Wybrzeże.

NAJLEPSZA ADAPTACJA TEATRALNA [OPRACOWANIE TEKSTU]

CIEŚLAK Grzegorz Jarzyna – *Inni ludzie* i Mateusz Pakuła – *Wojna polsko-ruska...*

DOMAGAŁA Paweł Świątek, *Wojna polsko-ruska...*, T. im. Juliusza Słowackiego w Krakowie; Grzegorz Jarzyna, *Inni ludzie*, TR Warszawa; Anna Augustynowicz, *Wyzwolenie*, T. Polski w Warszawie; Radek Stępień i Konrad Hetel, *Śmierć komiwojażera*, T. Wybrzeże w Gdańsku.

DREWNIAK Radosław Paczocha za *Widnokrąg* Wiesława Myślińskiego, reż. Michał Kotański.

JAZGARSKA, MAJCHROWSKI *Hańba* w reż. Marcina Wierchowskiego; *Proces* w reż. Krystiana Lupy – w wersji skróconej w tym sezonie.

KOPCIŃSKI Małgorzata Anna Maciejewska, adaptacja *Jak być kochaną* w reż. Leny Frankiewicz – T. Narodowy w Warszawie.

KOWALSKA Dorota Małowska, *Inni ludzie* – adaptacja i reż. Grzegorz Jarzyna, TR Warszawa.

KOWALSKI Olga Śmiechowicz – *Trojanki* w reż. Jana Kłaty, T. Wybrzeże w Gdańsku; Konrad Hetel – *Śmierć komiwojażera* w reż. Radka Stępnia, T. Wybrzeże w Gdańsku; Monika Muskała – *Rechnitz. Opera – Anioł Zagłady* w reż. Katarzyny Kalwat, TR Warszawa.

KYZIOŁ *Mein Kampf*, T. Powszechny w Warszawie, dramaturgia Grzegorz Niziołek; *Panny z Wilka*, Narodowy Stary Teatr w Krakowie, oprac. i adaptacja Marta Konarzewska.

MAJCHEREK Radosław Paczocha – *Widnokrąg* wg Wiesława Myślińskiego w T. im. Stefana Żeromskiego w Kielcach.

MAZURKIEWICZ *Wiele demonów* Jerzego Pilcha w adaptacji Katarzyny Knichalskiej oraz *Staś i Zła Noga* Katarzyny Błaszczyskiej na podstawie komiksu autorstwa Tomasza „Spella” Grzędzieli.

MROZEK Tomasz Śpiewak w *Kinie moralnego niepokoju* w reż. Michała Borczucha w Nowym Teatrze w Warszawie. Inkorporując w swój tekst zachowane zręby fabuły *Amatora* Kieślowskiego i *Walden* Thoreau, Śpiewak tworzy współczesną, melancholijną sztukę o depresji, przebudzowaniu, potrzebie alternatywy.

Grzegorz Niziołek w *Mein Kampf* w reż. Jakuba Skrzywanka w T. Powszechnym w Warszawie – montaż niezmiennych fragmentów książki Adolfa Hitlera w zestawieniu z sytuacją sceniczną i sytuacją pozateatralną epatuje nie tyle „niepoprawnością” czy „skrajnością” tekstu Hitlera, co jego porażającą „zwyczajnością”.

SIERADZKI Małgorzata Sikorska-Miszczuk (*Popiół i diament* Jerzego Andrzejewskiego, T. im. Heleny Modrzejewskiej, Legnica); Jolanta Janiczak (*Proszę bardzo* Andy Rottenberg, T. Żydowski, Warszawa); Katarzyna Knichalska (*Wiele demonów* Jerzego Pilcha, T. Śląski, Katowice).

SKRZYDELSKI Kata Wéber, *Częstki kobiety*.

STROIŃSKI Mateusz Pakuła, *Wojna polsko-ruska pod flagą białą-czerwoną*, reż. Paweł Świątek, T. im. Juliusza Słowackiego w Krakowie.

WAKAR Wojciech Kościelniak – *Blaszany bębenek*.

ZALEWSKA Wojciech Kościelniak, *Blaszany bębenek*; Radosław Paczocha, *Widnokrąg* wg powieści Wiesława Myślińskiego, reż. Michał Kotański, T. Żeromskiego w Kielcach.

NAJLEPSZA SCENOGRAFIA

CIEŚLAK Barbara Hanicka – *BURZA Williama Szekspira*.

DOMAGAŁA Małgorzata Szydłowska, *Wałęsa w Kolonos*, T. Łąźnia Nowa; Zbigniew Libera, *Hamlet*, T. Polski w Poznaniu; Mirek Kaczmarek, *Koniec miłości*, T. Polski w Bydgoszczy; Andrzej Witkowski, *Wyzwolenia*, T. Modrzejewskiej w Legnicy.

DREWNIAK Barbara Hanicka za *BURZĘ Williama Szekspira*, reż. Paweł Miśkiewicz, T. Narodowy w Warszawie.

JAZGARSKA, MAJCHROWSKI Matylda Kotlińska za „krajobraz wewnętrzny” w *Dziadku do orzechów. Nowych historiach* w reż. Darii Kopiec (T. im. Wilama Horzycy w Toruniu); Mirek Kaczmarek za „ziemię jałową” w *Trojankach* w reż. Jana Klaty (T. Wybrzeże w Gdańsku) oraz za „ziemię pierwszą” w przedstawieniu *Hen. O końcu* w reż. Macieja Podstawnego (spektakl dyplomowy studentów IV roku AST WTT w Bytomiu).

KOPCIŃSKI Barbara Hanicka za *BURZĘ Williama Szekspira*, reż. Paweł Miśkiewicz, T. Narodowy w Warszawie.

KOWALSKA Barbara Hanicka w *BURZY Williama Szekspira*, reż. Paweł Miśkiewicz, T. Narodowy w Warszawie; Mirek Kaczmarek w *Fedrze* Jeana Racine’a, reż. Grzegorz Wiśniewski, T. Wybrzeże w Gdańsku; Monika Wojciechowska w *Don Kichocie* Miguela Cervantesa, reż. Konrad Dworakowski, T. Pinokio w Łodzi, Grupa Coincidentia w Białymstoku.

KOWALSKI Mirek Kaczmarek – *Trojanki* w reż. Jana Klaty. T. Wybrzeże w Gdańsku, *Trzecia pierś* w reż. Jarosława Tumidajskiego, T. Współczesny w Warszawie; Agata Skwarczyńska – *Jak być kochaną* w reż. Leny Frankiewicz w T. Narodowym w Warszawie; Barbara Hanicka – *Tosca* w reż. Barbary Wysockiej w TW – ON w Warszawie.

KYZIOŁ Wideo w *Innych ludziach*, TR Warszawa. Stara Rzeźnia, czyli grające kontekstami miejsce (plus jego adaptacja) w *Hamlecie*, T. Polski w Poznaniu. VR w *Nietocie*, T. Powszechny w Warszawie. Kostiumy Anny Marii Karczmarskiej i Mikołaja Małka w *Duchologii polskiej*, T. Zagłębia w Sosnowcu i T. im. Jerzego Szaniawskiego w Wałbrzychu.

MAJCHEREK Barbara Hanicka – *BURZA Williama Szekspira* w T. Narodowym.

MAZURKIEWICZ Michał Korchowiec, *Rzeczy, których nie wyrzuciliśmy*, T. im. Aleksandra Fredry w Gnieźnie; Robert Rumas, *Trump i pole kukurydzy*, T. Polski w Bydgoszczy; Fabien Lédé, *Magnolia*, Wrocławski T. Współczesny.

MROZEK Fabien Lédé, *Magnolia*, Wrocławski T. Współczesny. Francuski artysta buduje wielopoziomową konstrukcję z roślin i technologii; wciągający gąszcz, który sprawnie współtworzy sensy przedstawienia. Uznane również dla kostiumografki Svenji Gassen i twórcy światła i wideo Michała Dymka.

SIERADZKI Agata Duda-Gracz (*Stary Testament* według swojego scenariusza i swojej reżyserii, T. im. Juliusza Słowackiego, Kraków); Barbara Hanicka (*BURZA Williama Szekspira*, T. Narodowy, Warszawa); Robert Rumas (*Trump i pole kukurydzy*, T. Polski, Bydgoszcz).

SKRZYDELSKI Monika Pormale, *Cząstki kobiety*.

STROIŃSKI Arek Ślesiński, *Rok z życia codziennego w Europie Środkowo-Wschodniej*, reż. Monika Strzępka, Narodowy Stary Teatr w Krakowie.

WAKAR Monika Pormale – *Cząstki kobiety*.

ZALEWSKA Barbara Hanicka, *BURZA Williama Szekspira* Pawła Miśkiewicza, T. Narodowy; Mirek Kaczmarek: *Trojanki* Jana Klaty i *Fedra* Grzegorza Wiśniewskiego, T. Wybrzeże; *Wyspiański. Koncert*, reż. Ewa Kaim, T. Słowackiego w Krakowie; *Kordian*, reż. Jakub Roszkowski, Śląski T. Lalki i Aktora „Ateneum” w Katowicach.

NAJLEPSZA CHOREOGRAFIA

CIEŚLAK Dominika Knapik – *BURZA Williama Szekspira*.

DOMAGAŁA Dominika Knapik, *Baba dziwo*, T. Szaniawskiego w Wałbrzychu; Cezary Tomaszewski, *Instytut Goethego*, T. Szaniawskiego w Wałbrzychu, *Turnus mija, a ja niczyja*, T. im. Juliusza Słowackiego w Krakowie

DREWNIAK Cezary Tomaszewski za *Turnus mija, a ja niczyja* i *Miłosną wojnę stulecia*.

JAZGARSKA, MAJCHROWSKI Ewelina Adamska-Porczyk, *Blaszany bębenek*, reż. Wojciech Kościelniak. Za monumentalną, angażującą potężny zespół, inną ze sceny na scenę, a jednocześnie pełną dowcipu „machinę” choreograficzną. Wioleta Fiuk, *Nasza klasa*, reż. Adam Nalepa. Za stworzenie precyzyjnej i niezwykle przejmującej konstrukcji ruchowej, która odważnie i wnikliwie interpretuje dramat Tadeusza Słobodzianka. Chcemy też zwrócić uwagę nie tyle na choreografię, ile na to, jak wspaniały pastisz taneczny wykonują Justyna Wasilewska i Agnieszka Żulewska w *Cząstkach kobiety* w TR.

KOPCIŃSKI Dominika Knapik, *BURZA Williama Szekspira*, T. Narodowy w Warszawie.

KOWALSKA Dominika Knapik w *BURZY Williama Szekspira*, reż. Paweł Miśkiewicz, T. Narodowy w Warszawie; Cezary Tomaszewski w *Instytucie Goethego*, T. Dramatyczny w Wałbrzychu.

KOWALSKI Ewelina Adamska-Porczyk – *Śpiewak jazzbandu* w reż. Wojciecha Kościelniaka w T. Żydowskim w Warszawie i *Rodzina Addamsów* w reż. Jacka Mikołajczyka, T. Syrena w Warszawie; Paweł Sakowicz, Anna Smolar, *Thriller* – Nowy Teatr w Warszawie; Dominika Knapik – *BURZA Williama Szekspira* w reż. Pawła Miśkiewicza, T. Narodowy w Warszawie.

KYZIOŁ „Tańce” w *Teorii smutnego chłopca* w reż. Cezarego Tomaszewskiego, Komuna Warszawa; choreografia Szymona Dobosika w *Jezusie*,

12 / *BURZA Williama Szekspira*, reż. Paweł Miśkiewicz, Teatr Narodowy w Warszawie; fot. Krzysztof Bieliński

13 / *Blaszany bębenek*, reż. Wojciech Kościelniak, Teatr Muzyczny Capitol we Wrocławiu; fot. Łukasz Giza

14 / *Rok z życia codziennego w Europie Środkowo-Wschodniej*, reż. Monika Strzępka, Narodowy Stary Teatr w Krakowie; fot. Magda Hueckel

15 / *Hańba*, reż. Marcin Wierzychowski, Teatr Ludowy w Krakowie; fot. Klaudyna Schubert

Nowy Teatr w Warszawie, szczególnie taniec wolnej krowy w wykonaniu Małgorzaty Bieli; ruch sceniczny autorstwa Maćko Prusaka w *Trojan-kach*, T. Wybrzeże w Gdańsku, zwłaszcza Trojanki pływające w czarnej płachcie-kirze.

MAJCHEREK –

MAZURKIEWICZ –

MROZEK Dominika Knapik, *BURZA* Williama Szekspira, T. Narodowy w Warszawie.

SIERADZKI Cezary Tomaszewski (*Turnus mija, a ja niczyja*, T. im. Juliusza Słowackiego), wymieniam trochę pretekstowo, żeby odnotować to sympatyczne przedstawienie, którego choreograf jest też pomysłodawcą i reżyserem.

SKRZYDELSKI Ewelina Adamska-Porczyk, *Blaszany bębenek*.

STROIŃSKI Szymon Dobosik, *≈[prawie równo]*, reż. Una Thorleifsdottir, T. im. Stefana Żeromskiego w Kielcach.

WAKAR Ewelina Adamska-Porczyk – *Blaszany bębenek*.

ZALEWSKA Dominika Knapik, *BURZA* Williama Szekspira, T. Narodowy; Ewelina Adamska-Porczyk, *Blaszany bębenek*, T. Capitol we Wrocławiu.

NAJLEPSZA MUZYKA

CIEŚLAK Maja Kleszcz, Wojciech Krzak – *BURZA* Williama Szekspira, Dominik Strycharski – *Waleśa w Kolonos*, Michał DJ B Olszański – *Inni ludzie*.

DOMAGAŁA Cezary Duchnowski, *Hamlet*, T. Polski w Poznaniu; Dominik Strycharski, *Waleśa w Kolonos*, T. Łaźnia Nowa w Krakowie, *Wojna polsko-ruska...*, T. im. Juliusza Słowackiego w Krakowie; Weronika Krówka, Cezary Tomaszewski, *Turnus mija, a ja niczyja*, T. im. Juliusza Słowackiego w Krakowie, *Instytut Goethego*, T. im. Jerzego Szaniawskiego w Wałbrzychu.

DREWNIAK Jakub Gawlik, *Oratorium o mleku*, reż. Sławomir Narloch.

JAZGARSKA, MAJCHROWSKI Mariusz Obijalski, *Blaszany bębenek*, reż. Wojciech Kościelniak. Za zrealizowane z nadatkiem ambicje przekroczenia musicalowych trendów, za eklektyczne kompozycje, które „z pazurem” reinterpreterują muzyczną klasykę z początku XX wieku. Tymek Bryndał, Natan Kryszk, Teo Olter, *Rewolucja, której nie było*, reż. Justyna Sobczyk. Za mocny i bezkompromisowy teatralny koncert.

KOPCIŃSKI Muzyka Wojciecha Blecharza do spektaklu *Rechnitz. Opera* – *Anioł Zagłady*, TR Warszawa.

KOWALSKA Piotr Kurek/Krzysztof Kaliski/Michał DJ B Olszański w *Innych ludziach* Doroty Masłowskiej, reż. Grzegorz Jarzyna, TR Warszawa; *Kondensator Przepływu* (Qba Janicki, Bartłomiej Chmara) w *Teraz każdy z was jest Rzeczpospolitą* Sebastiana Majewskiego, reż. Maciej Podstawny, T. Dramatyczny w Wałbrzychu, Wrocławski T. Współczesny; Cezary Duchnowski w *Poskromieniu*, reż. Monika Pęci-kiewicz, T. Polski w Podziemiu, T. Śląski w Katowicach.

KOWALSKI Mariusz Obijalski – *Śpiewak jazzbandu* w reż. Wojciecha Kościelniaka w T. Żydowski w Warszawie; aranżacje Michała Lamży do *Kobiety, która wpadła na drzwi* w reż. Adama Sajnuka w T. WAR-Sawy; aranżacje Mateusza Dębskiego w *Almodovarii* w reż. Anny Wieczur-Bluszcz w T. Polonia.

KYZIOŁ *Rechnitz. Opera – Anioł Zagłady*, TR Warszawa, muz. Wojtek Blecharz; *Woyzeck*, TR Warszawa, muz. Bartosz Dziadosz, grane i śpiewane przez aktorów piosenki zespołu Gówno; muzyka Cezarego Duchnowskiego w *Hamlecie*, T. Polski w Poznaniu; trio Pokusa w *Rewolucji, której nie było*, Teatr 21.

MAJCHEREK Zuzanna Wrońska i Marcin Macuk – *Święta Kluska* w Komunie Warszawa.

MAZURKIEWICZ –

MROZEK Jan Duszyński, *Nic*, reż. Krzysztof Garbaczewski, Narodowy Stary Teatr w Krakowie.

SIERADZKI Krzysztof Kaliski (*O mężnym Pietrku i sierotce Marysi*, T. Polski, Poznań; *Inni ludzie*, TR Warszawa; *Rzeczy, których nie wyrzuciliśmy*, T. im. Aleksandra Fredry, Gniezno).

SKRZYDELSKI Mateusz Dębski, *Płatonow*; Jacek Jędrasik, *Osy*.

STROIŃSKI Radosław Duda, *Hedda Gabler*, reż. Kuba Kowalski, T. Narodowy w Warszawie.

WAKAR Mariusz Obijalski – *Blaszany bębenek*.

ZALEWSKA Mariusz Obijalski, *Blaszany bębenek*, T. Capitol we Wrocławiu; Maja Kleszcz i Wojciech Krzak, *BURZA Williama Szekspira*, T. Narodowy.

NAJLEPSZE PRZEDSTAWIENIE TELEWIZYJNE I/LUB RADIOWE

CIEŚLAK *Paradiso* Macieja Wojtyszki.

DOMAGAŁA Dołęga-Mostowicz. *Kiedy zamykam oczy*, reż. Marek Bukowski, choć ogólnie w teatrze telewizji panuje niestety mizéria intelektualna i artystyczna.

DREWNIAK *Proszę o wybaczenie* – nie oglądam telewizji z wiadomych względów.

JAZGARSKA, MAJCHROWSKI –

KOPCIŃSKI *Wesele* w reż. Wawrzyńca Kostrzewskiego w Teatrze Telewizji, *Mojżesz. Remiks* Tomasza Mana w reż. autora w T. Polskiego Radia.

KOWALSKA –

KOWALSKI *Wesele* Stanisława Wyspiańskiego w reż. Wawrzyńca Kostrzewskiego.

KYZIOŁ Trzy produkcje „Teatroteki”: *Widok z mojego balkonu*, reż. Ewa Małecki; *Falowiec*, reż. Jakub Pączek i *Niesamowici bracia Limbourg*, reż. Benjamin M. Bukowski.

MAJCHEREK –

MAZURKIEWICZ –

MROZEK Wciągający film VR Krzysztofa Garbaczewskiego i Aleksandry Wasilkowskiej *APORIA* na Quadriennale w Pradze. Chciałbym bardzo gdzieś też odnotować w tym zestawieniu *Nietotę* Garbaczewskiego z Powszechnego w Warszawie – z pogranicza teatru partycypacyjnego, wystawiania klasyki i sztuki VR – ale brak tu kategorii.

SIERADZKI *Wesele* Stanisława Wyspiańskiego w reż. Wawrzyńca Kostrzewskiego.

SKRZYDELSKI *Mimo błędów* – *Wesele*, reż. Wawrzyniec Kostrzewski, Teatr Telewizji. Psychologiczne rozegranie aktu I jest wydarzeniem.

STROIŃSKI *Inni ludzie*, reż. Agnieszka Glińska, Wydawnictwo Literackie. Jest to, co prawda, audiobook, ale bardzo teatralny.

WAKAR *Znaki* Jarosława Jakubowskiego, reż. Artur Tyszkiewicz, radiowych nie śledzę.

ZALEWSKA *Wesele* Stanisława Wyspiańskiego, reż. Wawrzyniec Kostrzewski; *Znaki* Jarosława Jakubowskiego, reż. Artur Tyszkiewicz; *Cena* Waldemara Łysiaka, reż. Jerzy Zelnik, Teatr Telewizji.

NAJCIEKAWSZY DEBIUT

CIEŚLAK Grzegorz Jaremkowski, reżyser *Woyzecka* w TR Warszawa.

DOMAGAŁA Radek Stępień, *Śmierć komiwojażera* (T. Wybrzeże) i zeszłosezonowa *Panna Julia* (T. Ludowy); Elżbieta Zajko, *Anioły w Ameryce* (PWSFTviT); Oksana Czerkaszyna (T. Siemaszkowej w Rzeszowie); Artem Manuilov (T. Powszechny w Warszawie) oraz Roman Lutski (T. Polski w Poznaniu).

DREWNIAK Piotr Kurzawa za koncepcję i reżyserię *Natana mędrca* Lessinga w T. Horzycy w Toruniu.

JAZGARSKA, MAJCHROWSKI Debiut reżyserski Doroty Androsz – *Koniec miłości* (T. Polski w Bydgoszczy). Tytułowy „koniec” wpisany w każdy zakamarek scenicznej przestrzeni, w każdy obecny tu poziom narracyjny. Przedstawienie emanujące zarówno dystansem wobec teatralnej sztuki, jak i ogromną pokorą wobec niej. Debiut aktorski – studenci IV roku AST WTT w Bytomiu w przedstawieniu dyplomowym *Hen. O końcu* w reż. Macieja Podstawnego.

KOPCIŃSKI Oksana Czerkaszyna, *Lwów nie oddamy*, T. Siemaszkowej.

KOWALSKA Debiut reżyserski Grzegorza Małeckiego w *Tchnieniu* Duncana Macmillana, T. Narodowy w Warszawie.

KOWALSKI *Śmierć komiwojażera* Arthura Millera – debiut reżyserski Radka Stępnia w T. Wybrzeże w Gdańsku; *Natan mędrzec* Lessinga – debiut reżyserski Piotra Kurzawy w T. im. Wilama Horzycy w Toruniu; Vanessa Aleksander – *Pazyfae* w spektaklu *Każdy musi kiedyś umrzeć* *Porcelanko, czyli rzecz o Wojnie Trojańskiej* w reż. Agaty-Dudy Gracz w T. Collegium Nobilium w Warszawie.

KYZIOŁ Mateusz Górski jako *Woyzeck* w *Woyzecku*, TR Warszawa.

MAJCHEREK Reżyserski: Ewa Małecki – *Widok z mojego balkonu* – spektakl zrealizowany w ramach cyklu „Teatroteka”.

MAZURKIEWICZ Katarzyna Błaszczńska jako autorka tekstów do spektakli *Staś i Zła Noga* oraz *Krawcowa*. Maciej Rabski jako reżyser i autor scenariusza *W stronę słońca*.

MROZEK Paweł Soszyński – *Duchologia polska* w reż. Jakuba Skrzywanka w T. im. Jerzego Szaniawskiego w Wałbrzychu i T. Zagłębia w Sosnowcu. Adaptacja bez adaptacji – surrealistyczna opowieść o latach dziewięćdziesiątych, poprowadzona z fantazją i rozmachem kulturowymi ikonami.

Agnieszka Smoczyńska (*Święta Kluska*, Komuna Warszawa) i Krzysztof Skonieczny (*Magnolia*, Wrocławski T. Współczesny). Reżyserzy filmowi wnoszą do teatru grę z tęsknotą za opowieścią, błyskotliwą rozgrywkę z teatralną umownością, afektami widza, zręczne manewrowanie między scenicznym ubóstwem a wizualno-muzycznym barokiem.

SIERADZKI Radek Stępień (reżyseria *Śmierci komiwojażera*, T. Wybrzeże, Gdańsk).

SKRZYDELSKI To nie debiut *sensu stricto*, ale trzeba zwracać uwagę na Radosława Stępnia jako reżysera. Także aktorka Zuzanna Saporznikow.

STROIŃSKI Aktor Jakub Klimaszewski, reżyser Radosław Stępień. To dla obu drugi sezon, więc można powiedzieć, że z ławki dobrze się zapowiadających przeszli do obiecujących. Z tego, co słyszałem, mieli w planach wspólny spektakl, zmówię w tej intencji koronkę różańca, tajemnice chwalebne!

WAKAR Ewelina Zajko w *Pomysłowych mebelkach z gąbki* oraz *Aniołach w Ameryce* w PWSFTviT w Łodzi, reżyserski – Radosław Stępień – *Panna Julia* wg Strindberga, T. Ludowy w Krakowie, *Śmierć komiwojażera*, T. Wybrzeże w Gdańsku.

ZAŁEWSKA Radek Stępień, reżyser *Śmierci komiwojażera*. Paulina Walendziak, *Otchłań* Jennifer Haley, reż. Mariusz Grzegorzek, T. im. Stefana Jaracza w Łodzi, debiut na WST i główna nagroda festiwalu „Pierwszy Kontakt” w Toruniu. Daniel Namiotko, *BURZA* Williama Szekspira Pawła Miśkiewicza, T. Narodowy.

NAJCIEKAWSZA KSIĄŻKA O TEATRZE

CIEŚLAK *Szekspir bez cenzury* profesora Jerzego Limona. Lektura obowiązkowa dla każdego reżysera, który chce adaptować lub reżyserować Szekspira.

DOMAGAŁA Jerzy Grzegorzewski, *Rekonstrukcje. Wybrane adaptacje prozy z lat 1963–2005* pod red. Ewy Bułhak i Mateusza Żurawskiego, Wydawnictwo IT; Konstanty Stanisławski, *Partytura teatralna „Mewy” Czechowa*, Wydawnictwo AST Kraków.

DREWNIAK Bezkonkurencyjnie – Jacek Sieradzki, *Widok przez scenę*.

JAZGARSKA, MAJCHROWSKI *Teatr a Kościół* pod red. Agaty Adamieckiej-Sitek, Marcina Kościelniaka i Grzegorza Niziołka, ze szczególnym wskazaniem na studium Leszka Kolankiewicza *Świntuch, bluźnierca, Pantokrator, guru, heretyk, Grotowski*.

KOPCIŃSKI Jerzy Grzegorzewski *Rekonstrukcje. Wybrane adaptacje prozy z lat 1963–2005* pod red. Ewy Bułhak i Mateusza Żurawskiego; Piotr Augustyniak, *Wyspiański. Burzenie polskiego kościoła. Studium o „Wyzwoleniu”*.

KOWALSKA Dariusz Kosiński, *Farsy-misteria. Przedstawienia Jerzego Grotowskiego w Teatrze 13 Rzędów (1959–1960)*; Joanna Krakowska, *Demokracja. Przedstawienia*; Elżbieta Konieczna, *Jerzy Jaroński. Biografia*.

KOWALSKI Elżbieta Konieczna, *Jerzy Jaroński. Biografia* – Wydawnictwo Znak; Marina Abramović, *Pokonać mur. Wspomnienia* – Dom Wydawniczy REBIS; Gabriela Michalik, *Danuta Szaflarska. Jej czas* – Wydawnictwo Agora.

KYZIOŁ Tym razem nie książka, a pisma zebrane – o współczesnym polskim teatrze, autorstwa Aliny Czyżewskiej, członkini Stowarzyszenia Sieć Obywatelska Watchdog Polska: zapytania o podstawy prawne decyzji podejmowanych w sprawach związanych z teatrami przez urzędników czy opisy sytuacji w instytucjach, jak ten dotyczący dyplomu *Słaby rok* we wrocławskiej filii AST.

MAJCHEREK „Zagram ci to kiedyś...” Stanisław Radwan w rozmowie z Jerzym Illgiem; Plewiński. *Na scenie* pod red. Wojciecha Nowickiego i Joanny Targoń.

MAZURKIEWICZ Olga Śmiechowicz, *Didaskalia do historii. Teatr starożytnej Grecji i jego kontekst polityczny*, Universitas. Zadziwiająco aktualne, rzetelne i wszechstronne dzieło o kryzysie demokracji, związkach teatru i władzy oraz o tym, jak powstają i dlaczego giną imperia.

MROZEK *Egoiści. Trzecia droga w kulturze polskiej lat 80.* Marcina Kościelniaka – wspinała, napisana z eseistycznym rozmachem kronika

zdobywania przez Kościół wpływów w Polsce lat osiemdziesiątych, flirtu duchownych z artystami, a także historia tych, którzy od początku wiedzieli, że to się źle skończy.

SIERADZKI Joanna Krakowska, *Demokracja. Przedstawienia*, Instytut Teatralny, Warszawa 2019.

SKRZYDELSKI Mimo błędów redakcyjnych i krążenia wokół tych samych tematów kosztem innych, a także pomijania w opisie ważnych przedstawień – Jerzy Jarocki, *Biografia Elżbiety Koniecznej*. Również Józef Kelera, *Krótką historią teatru w Europie. Tom 1*.

STROIŃSKI Nie czytam książek o teatrze.

WAKAR *Nic-nic. Ontologia na marginesach Leśmiana* Janusza Palikota (choć to nie tylko o teatrze).

ZAŁEWSKA Jacek Sieradzki, *Widok przez scenę. Felietony teatralne 2007–2018*, Instytut Teatralny 2019; Jacek Kopciński, *Wybudzanie. Dramat polski / Interpretacje*, IBL 2018.

ROZCZAROWANIE SEZONU

CIEŚLAK Brak konkursowego rozwiązania sprawy dyrekcji Instytutu Teatralnego.

DOMAGAŁA Martwy sezon w Teatrze Polskim we Wrocławiu. Po koszmarniej dyrekcji Morawskiego miało być lepiej. Nie jest. Teatru Polskiego po prostu nie ma.

Dyrekcja Natalii Korczakowskiej w STUDIO teatrgalerii. Jeden dobry spektakl Borczucha przez trzy lata wiosny nie czyni, sezon zamknięto jednym z najgorszych spektakli ostatnich lat w Polsce, adaptacją *Romea i Julii* w reż. Michała Zadary, niezbyt dobrze to wróży na przyszłość...

Kolejny przeciętny sezon w T. Powszechnym w Warszawie z nieudaną próbą przebicia *Kłatwy* Frlijcia przez spektakl *Mein Kampf* w reż. Jakuba Skrzywanka. W światowych mediach było wiele szumnych publikacji o Powszechnym, nie przełożyło się to jednak na dobry spektakl. Góra urodziła mysz. Martwi przede wszystkim syndrom oblężonej twierdzy, który dotknął znakomitych przecież artystów TP.

Katowicki Festiwal Sztuki Reżyserskiej „Interpretacje” 2018, zarówno w kwestii selekcji spektakli, jak i nagród. Tak słabej edycji nie było od lat.

DREWNIAK Życie: brak solidarności środowiska w sprawie bojkotu konkursu na nowego dyrektora Instytutu Teatralnego. Spektakl: *Rok z życia codziennego w Europie Środkowo-Wschodniej* Pawła Demirskiego i Moniki Strzępki.

JAZGARSKA, MAJCHROWSKI Przykro wymieniać.

KOPCIŃSKI *Romeo i Julia* Williama Szekspira w T. Studio w Warszawie w reż. Michała Zadary (nie uchodzi, panie Michale...) i w ogóle sezon (nie pierwszy zresztą) w tym teatrze. *Miłość od ostatniego wejrzenia* w reż. Iwony Kempy, która postanowiła przebić wszystkie feministki i urządziła na scenie zbiorowy, kobiecy lincz na nieobecnym bohaterze. Ciekawy przypadek skrajnego seksizmu w teatrze pod pretekstem walki z przemocą domową.

KOWALSKA –

KOWALSKI *Romeo i Julia* Williama Szekspira w T. Studio w Warszawie i *Cud albo Krakowiaki i Górale* w T. Muzycznym w Gdyni – obydwie w reż. Michała Zadary.

KYZIOŁ TR Warszawa w obliczu ostatniego kryzysu finansowego i krytyki wziął się wreszcie do pracy, co doceniam. Mimo to uważam, że scenie przydałoby się solidne przewietrzenie i stąd moje rozczarowanie wynikiem konkursu na jej dyrektora.

MAJCHEREK Brak decyzji w sprawie dyrekcji T. Polskiego we Wrocławiu.

MAZURKIEWICZ Żaden spektakl w tym sezonie tak ostro mnie nie zawiódł i tak okrutnie nie wymęczył jak *Inni ludzie*. Naraz prysnął czar TR-u, reżyserii Grzegorza Jarzyny oraz prozy Masłowskiej. Potrójne rozczarowanie.

MROZEK „Wiele hałasu o nic”, czyli konkurs na dyrektora TR Warszawa. Nie dość, że został ogłoszony za późno, to mowa stołecznej władzy nie przekonała środowiska, że zmiana w TR n a p r a w d ę jest możliwa, a nie chodzi tylko o formalność mającą przedłużyć dwudziestoletnie już rządy Grzegorza Jarzyny. Stąd małe zainteresowanie konkursem i – możliwe do przewidzenia – zachowanie *status quo*, okraszone kuriozalnymi zakłębieniami o „niehierarchicznej instytucji” czy zabawnie nazwaną linią „nowych talentów”, gdzie znalazły się m.in. artystki koło czterdziestki, aktywne od dekady, mające na koncie około trzydziestu spektakli – czyli tyle samo, co Jarzyna.

SIERADZKI Muzeum Petera Steina, czyli *Borys Godunow* w T. Polskim w Warszawie. Nie uchodzi robić takich przykrości tym, co przed czterdziestu z górą laty widzieli w Warszawie – oszołomieni – *Księcia Homburgu*, a później *Oresteję*.

SKRZYDELSKI *Borys Godunow*, reż. Peter Stein, T. Polski w Warszawie. Definicja martwego teatru, pomyłek obsadowych i wystawiania tekstu bez odpowiedzi na pytania „dlaczego” i „po co”. Także *Inni ludzie*, reż. Grzegorz Jarzyna, TR. Reżyser tak bardzo chce wszystko pokazać, że zabija poezję Masłowskiej i przy okazji jej humor, chyba większą frajdę niż w teatrze odnajdując w wielkich ekranach i blue boksie. Aktorzy nie mają co robić.

STROIŃSKI Feminizm w teatrze. Z walki o kobiety stał się walką z mężczyznami. Feminizm obecnej fali to systemowa dyskryminacja ze względu na płeć i kiedy moralizuje na temat seksizmu, jest tak wiarygodny jak księża Kościoła, gdy moralizują o etyce seksualnej.

WAKAR *Borys Godunow* w reż. Petera Steina w T. Polskim w Warszawie – wobec oczekiwania.

ZALEWSKA Postępująca ideologizacja, przynosząca coraz gorsze efekty na scenie i poza sceną.

SKANDAL SEZONU

CIEŚLAK Dokonująca się w kulisach katastrofa T. Polskiego we Wrocławiu, niegdyś jednej z kilku najważniejszych scen w kraju.

DOMAGAŁA Operetka w Instytucie Teatralnym, związana z wyborem przez MKiDN nowego dyrektora, który faktycznie został wybrany (jako p.o.), ale wciąż oficjalnie go nie ma...

Środowiskowa nienawiść, przejawiająca się w medialnych połamankach, oświadczeniach na e-teatrze, złośliwych, nic niewnoszących listach przedstawicieli jednych gremiów do członków innych. „Teatr to zawieszenie broni” – mówił Eugenio Barba. W Polsce to wciąż wołanie na puszczy...

DREWNIAK Prezydent Rzeszowa Tadeusz Ferenc usiłujący zablokować premierę spektaklu *#chybanieja* Pawła Passiniego i Artura Pałygi w Teatrze „Maska”. Kilka miesięcy później zajął bodaj siódme miejsce w rankingu najlepszych prezydentów miast tygodnika „Polityka”, co chyba oznacza, że redaktorowi Jerzemu Baczyńskiemu nie przeszkadza cenzura prewencyjna, bo po takim numerze powinno się karnie przesunąć prezydenta na pozycję ostatnią.

JAZGARSKA, MAJCHROWSKI –

KOPCIŃSKI Próba zablokowania premiery spektaklu *#chybanieja* Pawła Passiniego i Artura Pałygi w T. „Maska” przez prezydenta Rzeszowa.

KOWALSKA –

KOWALSKI Wciąż nieznana przyszłość T. Polskiego we Wrocławiu i jego zespołu artystycznego; może nie skandalem, ale swoistym kuriozum była publikowana korespondencja Doroty Buchwald do Patryka Kenckiego dotycząca nierozstrzygniętego konkursu na stanowisko dyrektora IT; wydarzenia wokół próby odwołania Aleksandry Gajewskiej ze stanowiska dyrektora T. Rozrywki w Chorzowie.

KYZIOŁ Próba zwolnienia, z pominięciem prawa, dyrektorki T. Rozrywki w Chorzowie przez wojewodę śląskiego. Oraz *Borys Godunow* w reż. Petera Steina z T. Polskiego w Warszawie, o którego monstrualnym koszcie krążą legendy, a który okazał się kopią jeden do jednego słabego przedstawienia Steina zrealizowanego przed kilku laty w podrzędnym moskiewskim teatrze.

MAJCHEREK Zmiana dyirekcji w Instytucie Teatralnym w Warszawie.

MAZURKIEWICZ Jako wrocławianina smutkiem napawa mnie „sytuacja” wokół T. Polskiego. Chciałbym, żeby ten smutek zdecydowanie wyparła nadzieja na odrodzenie tej sceny. Czyżbym był niepoprawnym optymistą?

MROZEK Kuriozalna i bezczelna próba ocenzurowania spektaklu *#chybanieja* w T. „Maska” w Rzeszowie w wykonaniu prezydenta Tadeusza Ferenc. W dodatku próba wyraźnie inspirowana działaniami ministra Glińskiego. Dobrze, że w końcu lewica nie ma z panem Ferencem już nic wspólnego.

SIERADZKI Tyrada pani minister od teatrów przekonującej mnie i kilkoro innych osób, że z górą 1 200 podpisów poparcia środowiska scenicznego dla Doroty Buchwald jako szefowej Instytutu Teatralnego było w istocie presją, która uniemożliwiła przeprowadzenie nieskrępowanej debaty o przyszłości IT. Pół roku minęło, a ja wciąż nie mogę wyjść ze zdziwienia, jak łatwo przychodzi kuglarskie odwracanie znaczeń najprostszych słów.

SKRZYDELSKI Nieustannie od dłuższego czasu warszawskie dyrekcje: Natalii Korczakowskiej w T. Studio oraz Pawła Łysaka w Powszechnym. Również kontynuacja dyirekcji Marka Mikosa we współpracy z Radą Artystyczną w Narodowym Starym Teatrze.

STROIŃSKI *Nic*, reż. Krzysztof Garbaczewski, Narodowy Stary Teatr w Krakowie. To przedstawienie jest miarą upadku tzw. środowiska, które hołubi i chroni hochsztaplerów i nierobów.

WAKAR Tzw. konkurs na dyrektora Instytutu Teatralnego w Warszawie, jego finał i dalsze konsekwencje.

Łatwe i niezrozumiałe żegnanie się z dyrektorami, którzy zapewnili i wciąż mogli zapewniać swoim teatrom artystyczny, komercyjny i wizerunkowy sukces – Łukaszem Czujem w Gliwicach, Zbigniewem Rybką w Radomiu.

ZALEWSKA –